

PORTRE

*Adana Eczacı Odası 2000 Yılı Mali Kongre konuşmalarından alınmıştır.

Günümüz dünyasının ekonomi, siyaset ve toplumsal dengelerinde baş döndürücü hızlı ve uzun vadeli etkiler yaratabilecek değişiklikler yaşanıyor.

Gelişmeleri ilgi ve korkuyla izliyoruz.

İlgi ile izliyoruz; teknoloji büyük bir hızla geliyor. İletişim yerküreyi bir uçtan ötekine anında katediyor.

Tıp; antibiyotikleri, aşıları, organ nakilleri ile ölüm üzerindeki zaferini ilan etmeye çalışıyor.

Genetik bilim; kopyalama tekniği ile çoğalma ve doğum yasalarını alt üst ediyor. Türlerin genetik şifrelerinin teknolojik çözümleri konusunda dev adımlar atılıyor.

Gelişmeleri korku ile izliyoruz çünkü bilgi ve teknolojiyi kendi üretim fonksiyonlarımıza katamıyoruz.

Korkuyoruz, çünkü dışımızda oluşan değişimin unsuru, yapıcısı değil, izleyicisiyiz.

Korkuyoruz çünkü bu değişimlerin olumsuz sonuçlarının muhtemel mağdurları biz olabiliriz.

Küresel ekonomide; varlıklı küzey ülkeleri ile yoksul güney arasında uçurumlar yaratılıyor.

Amerika'nın en zengin 3 kişinin servetleri 48 ülkenin G.S.M.H.sına eşittir. Ulusların kendi içinde gelir dağılımı adaleti bozuluyor, korumacı, sosyal adaletçi devlet yurttaşına katkı vermesi gereken eğitim, sağlık, barınma gibi alanlardan çekiliyor.

1871-1911 arası ekonomik parametreleri aynı olan bugünkü durum yüzyılın ortasında insanlığına iki büyük savaşa süreklendi.

Ekolojik denge acımasızca bozuluyor.

Sanayileşmiş ülkeler, çevreyi kirleten teknolojilerini bizi gibi ülkelere transfer ediyorlar.

Sanayileşmenin kaçınılmaz olduğunu hepimiz biliyoruz. Ancak sanayi adım attığı yeri kirletiyor. İnsanı ve doğayı bir yana bırakıp körü körüne bağlanmış bir rant ekonomisi doğa kıyımlarına yol açıyor. Çevre ile oynamanın sonuçları felakete karşılık veriyor. Doğanın kirletilmesi, yalnız iklimsel dengeleri bozmakla kalmıyor, dünyamızın fiziksel etteğini de tehdit ediyor.

Bazılarının iddia ettiği gibi sonsuz mutluluk çağına değil, başıboş ekonomilerin, düzensizliğin, yolsuzluğun, mafyaların, din ve mezhep kavgaları ile etnik çatışmaların yaşandığı bir ortama doğru sürükleniyoruz.

Eczacılar olarak bizler de sektörün ve mesleğimizin yaşadığı sıkıntılar nedeni ile hiç de iç açıcı olmayan bir tablo ile karşı karşıyayız. Türkiye kendi grubundaki ülkeler arasında sağlığa en düşük kaynak ayıran iki ülkeden birisidir. Türkiye sağlığa %3 pay ayırmaktadır. Oysa Brezilya hatta Botswana %5, Kostarika %21, Panama %18 pay ayırmaktadır.

O.E.C.D. ülkelerinde toplam sağlık harcamalarının G.S.M.H içindeki oranı %7.2'dir. Aynı oran Türkiye'de %3.7'dir. Dolar bazında kişi başına düşen sağlık harcaması Türkiye'de 108 \$'dır. O.E.C.D. ülkelerinde 1828 \$'dır.

Almanya ve ABD'de sağlık harcamaları Türkiye GSMH'sından fazladır. Fransa harcaması Türkiye GSMH'sı kadardır.

Sosyal güvenlik ve SSK'nın tasfiyesi için Türkiye'de hükümetler yoğun çaba içindeler. Bugün SSK'nın kaynakları iki temel yolla özel sektöre aktarılmaktadır.

1- Toplanamayan prim alacakları ki bunların çoğu özel sektöre aittir.

2- SSK'nın bankalara yatırdığı düşük vadeli mevduatlar.

Kamu işçilerinin SSK primlerini de yatırmayan devlet SSK'nın fonksiyonlarını etkisizleştiriyor ve SSK'nın üyesine yetmeyen poliklinik hizmetleri Bağ-Kur'lunun yönlendirilmesi ile işleme hale getiriliyor.

Amaçlanan yürümüyor dedirtirip öncelikle poliklinik hizmetlerini özelleştirip giderek tasfiye etmektedir.

Sağlıkta özelleştirmeye son verilmeli, kamu sağlık hizmetlerini geliştiren ve genişleten bir yol izlenmelidir.

Merkezi hükümetin IMF teknokratları eli ile idare edilen ekonomi yönetiminin olumsuz kararları uzun bir süre daha devam edecektir. Kamu masraflarını kısmaya dönük telkinler kamu borçlarının geri ödenme sürelerini uzatacağı için zaten ciddi finans problemi olan eczacıyı daha fazla sıkıntıya sokacaktır. İlacın %80'ini kamuya fatura ettiğimiz düşünülürse durumun vehameti kendiliğinden ortaya çıkar. Hükümet ve bürokrasisi katılım paylarını %50'ye kadar yükseltme hazırlığı içindeler. Korkarım böyle bir tabloda meslek içi rekabet azalacağına artabilir.

Bu durumda katılım payı ödememeye alıştırılmış reçete sahipleri ile eczacı arasında büyük problemler yaşanacaktır.

Ortaya çıkartılmaya çalışılan tablonun eczacıya ne büyük tuzak olduğunu hepimiz çok iyi algılamak zorundayız.

İlaç sektörüne gelince bugün dünya ilaç üretiminin %80'i gelişmiş ülkelerde olmak üzere toplam 60 ülkede gerçekleştirilmektedir. Sadece gelişmiş 8 ülkede Ar-ge çalışmaları yapılmaktadır.

Artan rekabet şartları maliyet azaltmayı gerektirdiğinden büyük ilaç üreticileri arasında evlilik ve satın almalar yaygınlaşmaktadır. Bu durum personel, üretim, pazarlama maliyeti ve yüksek Ar-ge giderlerinin karşılanması amacıyla hizmet etmektedir.

Evlilikler sonucu oluşan şirketlerin parasal büyüklüğü Türkiye GSMH'sına eşittir.

Dünya ilaç pazarı dolar bazında %3'lük bir büyümeyi yaşarken Türkiye'de yaklaşık 10 yıldır %10-15 arasında bir büyüme gerçekleşti. Bu büyüme tüketim bazındadır.

Yerli ilaç sanayimiz dışa bağımlıdır. Ar-ge'si yoktur. Biyoyararlanım/Biyoesdeğerlilik çalışması için bile dışa bağımlıdır. Çok uluslu ilaç tekelleri yerli ilaç sanayi ile olan lisans antlaşmalarını iptal etmekte ve pazara doğrudan girmektedirler.

Bu durum yerli ilaç sanayini jenerik ilaç üreticisi durumuna sokacak toplam ilaçta ithal ilacın payı da hızla artacaktır. Çok uluslu ilaç tekellerinin Türkiye pazar payları yerli sanayi aleyhine hızla artmaya devam etmektedir.

Ülkemizde yerli ilaç sanayinin yabancı şirketlerle rekabet edebilmek için her yıl 100 milyon \$'lık teknoloji ve hizmeti geliştirme amaçlı yatırım gereksinimi vardır. Giderek patentli ilaç bulamayan, ilaç ihracatı yapamayan yerli ilaç sanayinin çok uluslu şirketlerle rekabette direnemeyip teslim veya yok olacakları bir kehanet değildir.

Dağıtım kanallarında bizatihi ilaç sanayi marifeti ile gerçekleştirilen homojenleştirme iki dağıtım grubunu pazarın %80'ini kontrol eder hale getirmiştir. Bu homojenleştirme çabası kooperatifleri rekabete direnmelerini ile olumsuz bir sürece sokmuştur. A.B. ülkelerindeki dağıtım kanalları pazara ortaklar ve doğrudan girme hazırlığındadır. Özel dağıtım kanallarının kooperatiflerin yerine ikame edilmeye çalışıldığı bu yeni döneme karşı ilaç satış koşullarının bizleri bunaltmayacak bir döneme taşınması için hizmette kalitenin artırılması ve devamlılığı için bizler kendi örgütümüz olan kooperatifleri yine, yeni, yeniden diriltmeliyiz.

İster sanayinin ister özel depoların yayınlarını takip ederseniz göreceksiniz ki, ortak olarak şu saptamayı yapmaktadırlar:

"Dağıtım kanallarındaki homojenleşme eczanelerde de yaşanacaktır."

İlaç sanayi dağıtım kanallarını homojenleştirdiği, dağıtım kanalları da eczanelerde homojenleşmeyi organize edecekler. Önümüzdeki birkaç yıl içerisinde borçlarını ödeyememekten dolayı çok sayıda eczane depolar tarafından kara listelere alınacakları için iflas edeceklerdir.

Sanayi ve özel depolar yayınlarında zincir eczanelerin geleceği uyarısında da bulunuyorlar.

O.T.C ve patentin arkası zincir eczanelerdir.

Ayrıca bazı ülkelerde internet üzerinde ilaç satışı ve pazarlaması yapan şirketler kurulmuştur. Bir çok ülkede internetten ilaç satışı için gerekli mevzuatların düzenlenmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Tüm bu yayınlardan anladığımız eczanelerin bir kısmı iflas ettirilecek ve zincir eczanelere alan yaratılacaktır.

Bütün bu tehlikelere karşı direnebilirim, meslek içi dayanışmayı yükseltelim diye Adana'da denetimler sık yapıldı ve birçok eczanemizi kapatmak zorunda kaldık.

Eczanelerimizin iki temel sıkıntısı vardır.

1- Kamu alacaklarının süresinin uzaması

2- Deontoloji dışı rekabet sonucu reçetelerin belli bir kaç eczanede toplanmasıdır. Eczacılarımızın kendi iradesi dışında oluşan bu şartlar var olmaya devam ederken herhangi bir ilacımızı iflas ettirmeye dönük her türlü davranış Adana Eczacı Odası'nın ve meslektaşlarımızın büyük tepkisi ile karşılaşacaktır.

Bütün bu olumsuzluklara karşı meslek içi rekabetten vazgeçmeli yeni kurumsal ve yasal düzenlemeler için yoğun çaba harcamalıyız.

Bu anlamda bir yılda alınmayan katılım payı miktarı 220 milyon dolardır. TL. ile ifade eder ise yaklaşık 140 trilyon kadardır. Eczacılarımızın sokağa attığı bu paranın %'i ile tüm kooperatiflerimizin sorununu çözebiliriz. 20.000 Eczaneyi baz alırsak eczane başına 7 milyar TL yapıyor. 140 trilyon ile 1 banka veya en az 5 sigorta şirketi kurmak mümkün. Bu parayı Yardımlaşma Sandığı'na devretsek eczane başına 7 milyar kredi anlamına geliyor. Dünyanın herhangi bir yerinde böyle davranan bir başka meslek grubu eminim yoktur. Ülkemizde mesleki eğitimini sattığı ürüne, verdiği emeğe ve bilgiye, katma değer olarak yansıtmayan tek meslek yine eczacılıktır. Sattığımız ürüne mesleki bilgilerimizi ne yazık ki yansıtmıyoruz.

Biz oda yönetimi bu olumsuz gelişmeler ve zincir eczanelere karşı direnebilmenin yollarından biri olduğu için yatan hasta reçete tevzi bürosunu organize ettik. Tüm Türkiye'de heyecanla karşılanan bu uygulama bütün odalarda uygulamaya başlanacak.

Gelecekte eczane iflaslarının önüne geçmek zincir eczanelere engel olmak veya gücünü kırmak poliklinik reçetelerinde tevzi edilmesi ile mümkündür.

Oda yöneticisi arkadaşlarımız ayakta tedavi ile ilgili reçetelerin düzenlenmesi biçimini size aktaracaklar, daha sonra yukarılara taşıyacağız.

Bugün gelip vardığımız nokta aslında bir karar anıdır. Bilgiyi, tekniği, ilerlemeyi, üretimi, toplumsal ahlakı, mesleğimizi ve meslek etiğimizi yeni baştan gözden geçirip gerçeklerin ışığında yerli yerine oturtmamız gereken bir karar anı.

Mesleğimizi, meslek etiğimizi, mesleki bilimsel formasyonumuzu yeniden üretebilmeliyiz. Mesleki birlik ve dayanışmamızı yeniden yükseltmeliyiz.

Meslek içi kavga ve muhafaletle harcaşacağımız enerjiyi, çabayı ve dikkati, meslek için birlikten yana kullanmalıyız.

Hepimiz biliyoruz ki doğu ile batı arasındaki gelişmişlik farkının tek nedeni doğunun biz Türklerin de iktidar için verdiğimiz entrikacı, ele geçirmeci, dedikoducu, yokedici kavgalardır.

Bizler gücün kaynağını iktidar zannederken batı çok iyi biliyor ki gücün kaynağı bilgi ve üretimdir.

Bizler tarihimizde entrikacı taht kavgaları yaparken, 44 veziri azam 13 padişahı boğarken batı aynı anda matbaayı, mikroskopu, yerçekimi kanununu ve diğer bilim yasalarını buluyor ve yeryüzü egemenliğini ilan ediyordu.

Oda faaliyetlerinde kavgayı, çürütmeyi, odaya karşı düşmanlık örgütlemeyi marifet sayan, haklı haksız odayla problemi olanlarda karşıtlık oluşturan ve kafası muhalefet olan, üretim ve bilgi dışı tüm fonksiyonları

gösteren anlayıştan görevimiz süresince itiraf etmek gerekirse tek bir öneri ve destek alamadık.

Toplum olarak bilgi ve üretimin değerini bilmez, çağdaşlık ve beyinsellik arasındaki ilişkiyi keşfedemezsek mesleğimizi geliştirmek ve 21. yy yakalamak yerine ancak karga ile kurbağa yakalaz.

Mesleğimiz açısından zorlu bir dönemece giriyoruz. O.T.C., patent, katılım payı almama, sevgi dayanışma eksikliği, kurum ödemelerindeki gecikmeler ve zincir eczaneler. Her biri büyük problemlerimizdir. Bunların her biri için yoğun ve ayrı çalışmalar yapmak durumundayız. Direnebileceğimiz kurumları oluşturmak zorundayız.

Bütün arkadaşlarımdan rica ediyorum. Bilgisini, birikimini; üretimini odamız çalışmalarından esirgeyenlere destek vermeyiniz. Bizim daha çok sayıda üretken yöneticilere ve çalışanlarına ihtiyacımız var. Ne insanı, ne zamanı kaybedecek lüksümüz yok. Bizler bütün enerjimizi, bilgimizi, üretimimizi meslek politikamızın yaygınlaşması ve haklarımızın alınması noktasında kullanmalıyız.

Birleşik Devletlerin kurallarını belirlediği yeni dünya düzeninin böl, parçala, yönet politikası sonucu karanlık güçler yuvalarından fırlamışlardır.

Etnik ve dinsel rekabetler dünyamızı bölüp parçalarken ülkemiz bundan fazlasıyla nasibini alıyor. Birleşik Devletler son olarak Ermeni sorununu yeniden ısıtıp sahneye çıkartmaktadır.

Batının 200 yıl önce ülkemizin Mustafa Kemal Atatürk ile 70 yıl önce çözdüğü Laisizmin; dinlerin siyasallaştırılması ve rantçı iktidar talepleri ile ülkemiz son 10 yıldır laik-anti laik ve cemaatçi çatışmalara sürüklendi.

Bu güçler dinsel inançlarını değil dincileşmiş faydacı siyasal kimliklerini devlete, topluma ve nihayetinde meslek örgütlerine dayatmaktadır.

Bu bölünmenin sancıları hala devam etmektedir.

Hepimizin farklı alt kimlikleri siyasal, etnik ve dinsel kimliklerimiz vardır. Biraraya gelme nedenimiz bu kimlikler değildir. Bizleri biraraya getiren, aramızda sevgi, dostluk, dayanışma duygularını oluşturan kimlik mesleki yani eczacı kimliğimizdir. Herhangi bir meslektaşım mesleki kimliğinin üstüne siyasal, etnik, dinsel kimliğini koymaya kalkırsa aramızdaki sevgi ve dayanışma duygusunu tahrip eder.

Böylesi davranışlar mesleki mücadeleyi zayıflatmak, meslektaşlar arasına suni ayrılıklar koymak demektir.

Bu durum meslek üstünde oyun hazırlayan bir dizi olumsuz güçlerin ekmeğine yağ süren ihanet olur. Mesleki kimliğinin üzerine siyasal, dinsel kimliklerini koymanın olası sonuçlarının farkında olmadığımız düşündüğümüz meslektaşlarımıza sesleniyorum ki, aralarında değer verdiğimiz ve sevdiğimiz meslektaşlarımız da var. Lütfen bu faaliyetleri durdurun çünkü tüm meslektaşlarımız bu davranışlara bugüne kadar prim vermediği gibi bundan sonra da vermez.

Bizim sevgi, dostluk ve dayanışmaya ihtiyacımız var. Ayrılığa ve kavgaya değil! Her dönemde söylediğimiz gibi önce ülkem, sonra mesleği, sonra ben anlayışı bizi geleceğe taşır.

İş yapan hata yapar mantığı ile söylüyorum. Hatalarımız olmuştur. Fakat geldiğimiz noktada mesleki varlık nedenimiz söz konusudur. Tüm meslektaşlarımızı oda faaliyetlerine katılmaya, bilgilerini üretime dönüştürmeye çağırıyorum.

Bilgimizi, enerjimizi, sevgimizi, hatta kazançlarımızı ortaklaştırabilmeliyiz. Topluca varlık koşulumuz buradadır.

Yeni bir bin yıla girdik. Yeni bin yıl eskinin tekrarı olmaz. Tarih sürekliliktir. Yeniliği değiştirmeyi ve ileriye daima içinde barındırır. Bu anlamda birbirimize güvenmeliyiz.

Güvenmeliyiz, çünkü güveni yitirmek kapıları kör ve karanlık güçlere açmak demektir. Onlar bugünde vardır. Ve herşeyden önce umudun düşmanlarıdır.

Umudumuzu ve heyecanımızı korumalıyız!